

Somrak pravičnosti in poštenja

Izjave odgovornih političnih predstavnikov ZDA in Velike Britanije po londonski konferenci ter komentarij ameriškega in britanskega tiska o sklepih konference kažejo, da na Zahodu ne razumejo ali pa nečejo razumeti, kako daljnosežne in nevarne so lahko posledice njihovega favoriziranja rimskega imperializma. Hkrati ko z italijanskim ministrom predsednikom De Gasperiem vse italijanski tisk poudarja, da je Trst ves uvod v nadaljnje imperialistične akcije, prva stopnja v izpolnjevanju tristranske izjave iz leta 1948, izjavlja britanski zunanji minister Eden, da so imeli na londonski konferenci »vselej pred očmi jugoslovanske koristi«, da »ni bila kršena mirovna pogodba« in da sklepi londonske konference »sploh ne prejšnja končne rešitve tržškega vprašanja in bodočnosti STO«. Po izjavi predstavnika ameriškega zunanjega ministrstva pa bi »morala udeležba Italije v upravi cone A predstavljati neke vrste uvoda v pogajanja med Rimom in Beogradom. Londonski »Times« piše, da je bila zahteva Italije po večji njeni kontroli v coni A popolnoma »naravna«, ter da zahtevni predstavniki niso mogli bolj pametno ravnati, kakor so.

Ce nas je presenetilo sličenje londonske konference, ki je sledilo fašističnim izgovorom v Trstu in Italiji — saj so najvišji predstavniki neofašističnega gibanja sami priznali, da so bili oni pravi organizatorji — če so nas presenetili sklepi londonske konference, pa nas je bolj presenetilo izjave odgovornih ljudi na Zahodu.

Pravijo, da so naši prijatelji, priznajo, da smo bili mi med vojno njihovi najbolj zavezani, medtem ko je bila Italija do leta 1943 njihov sovražnik, kljub vsemu temu pa trgujejo z našo zemljo in našimi ljudmi v korist premagane Italije. Po končani kupčiji pa imajo še pogum trditi, da so imeli »vselej pred očmi naše koristi«. Kakšne koristi naj bi imeli mi od londonskih sklepov in končno tudi kakšne koristi bodo imeli oni sami od njih?

Nedvomno je, da so z londonsko konferenco resno ogrozili mir v tem delu Evrope. Treba je nekoliko pobrskati po italijanski zgodovini ali vsaj površno analizirati današnji položaj v Italiji in vsakomur bo jasno, da pisanje italijanskega tiska o Trstu kot »prvi stopnji za izpolnitev vseh italijanskih zahtev«, ki ob Jadranu segajo vse do Grčije, niso le prave besede, ampak resna nevarnost. Milanski list »Corriere della Sera« piše pod naslovom »Italija se vrača v Trst«, da so sklepi londonske konference velik korak proti končnemu cilju, in dalje: »na najbolj življenjski interes Italije je v skladu, da danes ostane zavezniška vojaška komanda v Trstu, dokler mi ne obnovimo vojske«. Pomen teh izjav in italijanskega lista, je dovolj jasen za vsakogar, zlasti v zvezi s preteklimi izkušnjami.

Kakšen uvod v pogajanja med nami in Italijo naj bodo londonski sklepi, s katerimi so zahtevni zavezniški dani v Trstu prav vsa oblast Italiji in niso niti najmanj poskrbeli za zaščito slovenskega prebivalstva, ki bi moralo v Trstu uživati pravice enakopravnega naroda? Londonski sklepi so lahko le uvod v italijanske rešitve tržškega vprašanja, saj tržaški krščansko-demokratski list »Giornale di Trieste« piše: »Sklepi predstavljajo maksimum tega, kar smo mogli doseči v tem trenutku. Ponosni smo na ta uspeh in nadaljnje boje. Dolga pot je pred nami. Po njej bomo šli, dokler ne pridemo v Koper in ne bodo izpolnjene naše zahteve«. Torinski »Gazzetta del Popolo« pa poroča iz Londona, da sedanji sporazum predstavlja le akonto, ki je došla Italiji. V svojem komentariju isti list piše, da bi umik zavezniške vojske uprave iz cone A dejansko pomenil delitev Tržškega ozemlja in odpoved Italije krajem, ki jih sedaj upravlja Jugoslavija. Isto bojazan izražajo tudi mnogi drugi italijanski listi.

Kar se tiče trditve, da londonska konferenca ni prejšnja končne rešitve STO, pa si pogledimo samo izjavo predsednika tržškega konsnega sveta dr. Schifferja, ki se je kot član italijanske delegacije udeležil londonske konference. Dr. Schifferer pravi: »Če londonska konferenca ne priključuje Trsta k Italiji (celo to so pričakovali!) pa vsaj izključuje vsako možnost na misel o neodvisnosti Trsta in predstavlja dokončno preprečitev rešitve take vrste.« Sklepi londonske konference torej po izjavi človeka, ki je na njej sodeloval, onemogočajo tako rešitve, kakršno določa mirovna pogodba. Kaj naj torej pomenijo zatrjevanja zahodnih državnikov, da mirovna pogodba ni bila kršena?

Taka zatrjevanja so samo prikrivanje dejstev.

Sprejem pri maršalu Titu

Beograd, 13. maja (Tanjug). Danes dopoldne je maršal Tito sprejel g. dr. Klovisa Maksouda, tajnika progresivne socialistične stranke Libanona. Sprejema se je udeležil tudi Vladimir Dedijer, sekretar komisije CK KPJ za mednarodna vprašanja.

Indijski odpravnik poslov pri Veljku Vlahoviču

Beograd, 13. maja (Tanjug). Namestnik ministra za zunanje zadeve Veljko Vlahovič je sprejel danes dopoldne odpravnik poslov indijske veleposlanstva dr. Jagana Natha Khosla. Dr. Khosla je nato obiskal tudi pomočnika ministra za zunanje zadeve Lea Matosa.

Poplava besedi, ki ne more skriti resnice

Zunanji minister Eden odgovarja v parlamentu na vprašanja laburističnih poslancev, ki so zaskrbljeni zaradi sklepov londonske konference

London, 13. maja (Tanjug). Laburistični poslanec Ernest Davies je vprašal včeraj v britanskem Spodnjem domu zunanjega ministra Anthonyja Edena, če se strinja s tem, da bi lahko imeli tisti, ki so vodili londonsko konferenco o Trstu, več zaupanja

Komentar „Primorskega dnevnika“

Trst, 13. maja. V zvezi z izjavami britanskega zunanjega ministra Edena in v spodnjem domu piše današnji »Primorski dnevnik« med drugim: »Če bi na londonski konferenci hoteli ostati v okviru mirovne pogodbe, bi morali v prvi vrsti odpraviti rimske gospodarske sporazume, nato pa se vsa druga določila, ki so v nasprotju s mirovno pogodbo, obenem pa poskrbeti, da se v Trstu izpolnijo vsa ona določila mirovne pogodbe, ki so v skladu z začasnim statutom izvedljiva.« List se nato sprašuje, kako je mogoče s stališča mirovne pogodbe primerjati položaj Jugoslavije v coni B s položajem Italije v coni A. »Jugoslavija upravlja svoje področje STO v skladu z določili mirovne pogodbe. Italija pa je v Trstu vrinjenec — na žalost s skrivnostjo, ki si povrh tega še upajo trditi, da mirovna pogodba ni bila kršena.«

V zaključku komentarija »Primorski dnevnik« še poudarja, da minister Eden s svojimi izjavami sankcionira preteklo in sedanje potujevanje slovenskega prebivalstva v Trstu.

»Il Corriere di Trieste« piše v zvezi z izjavami britanskega zunanjega ministra Edena, da je popolnoma zgrešeno trditi, da prisotnost Italije v upravljanju cone A upravičuje dejstvo, da cono B Tržškega ozemlja upravlja Jugoslavija. List poudarja, da je Jugoslavija v coni B kot zaupni upravnik prav tako kakor so Angleži in Američani v coni A. Jugoslavija ne bi imela v nobenem primeru pravice, da bi k upravljanju cone B pritegnila še kako drugo državo, katere mirovna pogodba ni označila za časno upravljalnico in ki ni niti članica OZN. V zavezniških krogih v Trstu bi to smatrali za neodmisljivo. Toda, kar so oni naredili, je glede na mirovno pogodbo prav isto.

PREDVOLILNA DEJAVNOST V TRSTU

Vedno odkritejše nastopanje fašistov

Sedaj že bahaško groze z vojno, zahtevajo dele Jugoslavije, Afriko itd...

Trst, 13. maja. Slovensko-italijanska ljudska fronta je imela včeraj v Trstu dve zborovanji. Na zborovanju v Barkovljah je govoril nosilec liste Slovensko-italijanske ljudske fronte dr. Dekleva o gospodarskem pritisku, ki ga izvaja Italija v Trstu. V svojem govoru je omenil tudi odkrito nastopanje fašistov po Trstu, predvsem na zborovanjih neofašističnega gibanja MSL, kjer vzklikajo Mussoliniju in prepjevajo razne fašistične pesmi. Drugo zborovanje Ljudske fronte je bilo na trgu pred Ljudskim vrtom v središču mesta, kjer sta govorila Giordano Luksa in Drago Pahor. Tudi ta dva govornika sta opozarjala na fašistično nevarnost.

Kakor običajno se je tudi včeraj zbralo največ ljudi na zborovanju neofašističnega gibanja na trgu Venezia, kjer je govornik s tribune, ki je bila okrašena z zastavami Dalmacije, Istre, Zadra in Reke, grozil z vojno ter zahteval, da Italiji priključijo jugoslovanske kraje in afriške kolonije.

Protizakonito ravnanje italijanskih obmejnih oblasti z jugoslovanskimi potniki

Trst, 13. maja. Italijanske obmejne oblasti v Trščiu so včeraj brez vsakega vzroka preprečile jugoslovanskemu državljanu Janezu Pretnerju, direktorju podjetja »Slovenija-les«, potovanje skozi Italijo v Francijo, čeprav je imel v redu potno dovoljenje. Na ukaz obmejnih oblasti je moral Janez Pretner v Trščiu izstopiti in se vrniti v Jugoslavijo. Pred nekaj dnevi pa so na istem mestu in na podoben način prisilili ravnatelja združenega podjetja »Koop-eksport«, da je moral izstopiti iz vlaka, čeprav je imel tudi on potrebne potne dokumente.

V kratkem razdobju nekaj dni, so italijanske obmejne oblasti na protizakonit način dvema jugoslovanskima državljanoma preprečile potovanje skozi Italijo, čeprav so njihove konzularne oblasti pred tem obema izdale potrebni tranzitni vizum. Sikaniranje jugoslovanskih potnikov prav tako daje svojevrstni pečat odnosom sosedne republike do naše države.

do Jugoslavije. Jasno je — je dejal Davies, da bi lahko bolj seznanili Jugoslovane o tem in jim ne dajali zgolj tiskovnih poročil ter jim na koncu prebrali tudi dokončno besedilo sporazuma. Ali še niste spoznali — je vprašal Davies — da ni mogoče doseči sporazuma o upravnih akcijah v coni A ne da se prejšnja bodoča rešitev tržškega vprašanja? Dejstvo je, da je prišla cona še bolj pod italijansko upravo in da to prejšnja nadaljnji položaj te cone. Prav tako je dejstvo, da ni določena nikakršna potrebna zaščita za manjšino v tej coni.

Na to interpelacijo Ernesta Daviesa je Eden odgovoril, češ da so njegovi zaključki slabi in da je v sporazumu poseben člen, ki govori tudi o manjšinah.

Pred interpelacijo Daviesa in še nekaterih laburističnih poslancev je danes včeraj opoldne britanski minister za zunanje zadeve Eden v Spodnjem domu obširno izjavo v zvezi z razgovori predstavnikov ZDA, Vel. Britanije in Italije v Londonu o tržškem vprašanju.

Eden je najprej razložil glavne črte londonskega sporazuma o izročitvi upravne oblasti v angloameriški coni STO Italiji, nato pa je dejal, da so Italijani še preden so se začeli londonski razgovori dobili številne upravne funkcije v zavezniški vojaški upravi. Eden je nato izrazil željo, da bi rad preprečil Spodnji dom o tem, da sta vladi Vel. Britanije in ZDA imeli vselej pred očmi jugoslovanske koristi, ni pa bilo mogoče, da bi bila jugoslovanska vlada v celoti obveščena o poteku dolgotrajnih in zapletenih pogajanj. Pripomnil je, da sta bila London in Beograd vendarle v stikih in da so glavne značilnosti teh razgovorov večkrat pojasnili jugoslovanski vladi.

Eden je dejal, da se ne more strinjati s trditvijo, da bi bila na londonski konferenci kršena mirovna pogodba.

Poročilo o zdravstvenem stanju tov. Edvarda Kardelja tretji dan po operaciji

Ljubljana, 13. maja. Zdravstveno stanje podpredsednika vlade FLRJ Edvarda Kardelja je dobro. Temperatura 37,5, puls 82, dihanje 20 v minuti, postoperativni razvoj je normalen. — Dr. Bogdan Breclj, dr. Božidar Lavrič, dr. Ivo Marinič, dr. Igor Tavčar.

Japonska socialistična v Beogradu

Beograd, 13. maja (Tanjug). Včeraj sta prispela v Beograd člana izvršnega odbora japonske socialnodemokratske stranke in člana japonske zgorje zbornice g. Tadataka Sata in g. Jošio Domori, ki bosta ostala kot gosti komisije CK KPJ za mednarodna vprašanja teden dni v Jugoslaviji. Sata in Domori sta se kot člana japonske delegacije pred kratkim udeležila kongresa socialistične internacionale v Londonu.

Adamičeva knjiga bo v kratkem izšla

New York, 13. maja (Tanjug). Ameriško založniško podjetje »DD« bo izdalo ta mesec knjigo Louisa Adamiča o Jugoslaviji. Knjiga ima naslov »Orel in korenine« in bo imela 531 strani. To je zadnje delo Louisa Adamiča, ki je septembra lani tragično umrl.

Premišljeno obrekanje naše države

Beograd, 16. maja (Tanjug): Glede na nedavno pisanje italijanskih časnikov o domnevni aretaciji treh jugoslovanskih uhovalov v Gorici, se je zvedelo v jugoslovanskih uradnih krogih, da so omenjene osebe popolnoma neznane in da potemtakem nikoli niso imele nobene zveze s katerimi koli jugoslovanskimi organi.

V istih krogih poudarjajo, da gre spet za obrekanje FLRJ, s katerim bi radi dokazali, da Jugoslavija baje ogrožata Italijo in moti odnose med obema državama. Poleg tega ni izključeno, da hoče italijanska iredentistična propaganda s takimi vestmi zmanjšati vtis, ki ga je vzbudil v javnosti nedavni proces proti italijanskim iredentističnim agentom v Koprju.

ba z Italijo. Zaradi upravnih sprememb se ni položaj v coni A pravno nič izpremenil. Po njegovih besedah nove priprave sploh ne prejudicirajo končne rešitve tržškega vprašanja in bodočnosti STO, britanska vlada pa si nadvse želi, da bi bil dosežen sporazum z neposrednimi pogajanjmi med Italijo in Jugoslavijo.

Za Edenom je spregovoril bivši zunanji minister v laburistični vladi Herbert Morrison. »Rad bi vprašal zunanjega ministra — je dejal Morrison, ali se zaveda tega, da so mnogi izmed nas iskreno zaskrbljeni spriču posledic, ki jih bodo imeli ti razgovori na Jugoslavijo ter na odnose med Jugoslavijo in Italijo in na nas same.« Morrison je nadalje vprašal ali bo Eden ukrenil karkoli, da bi prišlo do neposrednega posvetovanja med Italijo in Jugoslavijo, Britanijo in ZDA in ali je spoznal, da ne more biti sklenjen resnični sporazum, če Jugoslavija ne bi sodelovala v posvetovanjih.

Eden je nato odgovoril, da se strinja z zadnjim delom Morrisonove izjave. Na vprašanje poslanca Mac Neala pa je Eden izrazil svoje mnenje, da ne bi bilo upanja na sporazum, če bi Jugoslavijo poklicali na konferenco o upravi v angloameriški coni STO.

Ernest Davies je nato vnovič spregovoril pred Spodnjim domom in izjavil, da se bosta Italija in Jugoslavija po londonski konferenci neprimerno teže približali druga drugi. »Mar zunanji minister ne verjame, da je napačil čas, ko bi lahko tudi on pomagal, da bi prišlo do sporazuma?«

Na to je Eden odgovoril, da je skušal napraviti med razpravo o Trstu vsaj korak naprej, in da je to edini način za nadaljevanje razprave, saj ni po njegovem mnenju nikakršnega razloga, da ne bi prišlo do neposrednih pogajanj med Italijo in Jugoslavijo.

SPOMENICA NAŠE VLADE O TRSTU

Beograd, 13. maja (Tanjug). Namestnik ministra za zunanje zadeve FLRJ Veljko Vlahovič je sprejel danes ob 12. uri veleposlanika ZDA g. Georga Allena in zaradi odstopnosti britanskega veleposlanika Iva Malletta svetnika britanskega veleposlanstva g. Duncana Wilsona. Namestnik ministra za zunanje zadeve Veljko Vlahovič je izročil zastopnikom ZDA in Velike Britanije spomenico vlade FLRJ kot odgovor na spomenico londonske konference o udeležbi Italije pri upravi angloameriške cone STO.

tržškega bloka, na katerem je govoril Dzemman, urednik časopisa »Corriere di Trieste«, ki je med drugim poudaril, da je italijanska rešitev tržškega vprašanja nacionalistična in nenaravna ter nasprotna resnični funkciji Trsta kot naravnega pomorskega izhodišča za zaledne države na Balkanu in podonavskega bazena. Rešitev, kakršno predlaga Italija, je le v korist njene notranje politike. Govornik je obdobil Angleže, da favorizirajo italijanski ekspanzionizem. Poudaril je, da bo ta ekspanzionistična politika nujno končala v fašizmu. Fašistična gibanja so se zaradi takšne politike italijanske vlade že sedaj ojačala in številčno stalno naraščajo.

Izjava senatorja Tomiča

Beograd, 13. maja. Senator republike Čile Radomiro Tomič, ki se mu v Jugoslaviji kot gost vlade FLRJ, je dal sodelavcu beogradskega radia izjavo, v kateri se je dotaknil dela in življenja naših izseljencev v Čilu. Dejtal je, da so Jugoslovanci v Čilu po številu tretji med izseljenci. Zgodovina razvoja severnega in južnega Čila — je pripomnil Tomič — je v veliki meri plod naporov Jugoslovancev, ki žive v teh pokrajinah. V Čilu z velikim zanimanjem spremljajo borbo jugoslovanskih narodov za ohranitev njihove nacionalne neodvisnosti, je dejal senator Tomič, ter izrazil prepričanje, da bo Jugoslavija v tej borbi žela uspehe.

Prevedba državnih uslužbenecv

Vladna komisija naroča vsem prevedbenim komisijam, da mora biti prevedba brezpogojno zaključena v predpisanim roku in uslužbenecv izdane odločbe.

Vsi predlogi o prevedbi, o katerih odloča vladna komisija, morajo biti dostavljeni vladni komisiji najkasneje do 18. 5. 1952.

Vse odločbe o prevedbi morajo biti dostavljene računovodstvom v roku, ki jim bo omogočil, da sestavijo plačilne liste do 25. V. 1952, tako da se bodo moglo izplačevati dne 1. junija 1952 plače po novem plačilnem sistemu.

Komisija za prevedbo uslužbenecv pri vladi LRS

Ze lani sta delovni svet in upravni odbor republiškega gradbenega podjetja »Gradiš, Ivan Maček - Matija« mnogo pripomogla, da je ta kolektiv izpolnil plan s 134%. Na desetih gradbiščih so gradivost gradili lani 266 objektov; od tega je bilo 72% visokih gradenj in 28% nizkih gradenj. Od 266 objektov so jih 117 dogradili že lani, na 149 objektih pa se gradbena dela nadaljujejo tudi letos. Novi delavski svet (ki ga vidimo na sliki) Gradisa takako tudi letos velike naloge posebno pri upravljanju podjetja kot celote v organizaciji dela na gradbiščih in po obratih. Tako je n. pr. zastopnik obrata v Skoflji Loki že na prvem zasedanju novega delavskega sveta omenil problem lesa, zaradi katerega ne morejo izdelovati kvalitetnih izdelkov. S sečenjem v Kotevskem rogu prejemale slab, nagnil les, tako da je nujna zamenjava sečenšč, oziroma potreba, da podjetje nakupi les po ponudbi.

Zakaj ne bi hitreje odpravili zastarelih gospodarskih predpisov

Ali poznate uredbo o planski uporabi gotovine v gospodarstvu, ki je izšla avgusta 1948. leta? Ali odredbo o nakupih državnih gospodarskih podjetij, uradov in ustanov, združenih in družbenih organizacij od zasebnikov (od maja 1950)? Pa navodila o spremembah in dopolnitvah, navodila za sestavljanje in predlaganje gotovinskega plana (od decembra 1950)? Najbrž vsega tega ne poznate in te uredbe ter navodila verjetno ne motijo vašega mirnega življenja. Toda med nami je precej takih, ki vse to poznajo in še več: ljudi, ki so jim te uredbe dan s dnem o ustih, ki o njih razpravljajo, lomijo ob nje že dlje časa svoja več ali manj bojevitja kopja in se vprašujejo: ali ne bi že lahko bilo drugače!

Za kaj gre? Pogledimo malo v ljubljanski hotel »Slon«. Pride ti v kuhinjo ali celo k direktorju kmetiča in ponudi dobro, sveže maslo ali jajca ali kaj drugega; po ceni, ki je nižja od cene, po kateri kupi lahko to podjetje pri državnem grosistu. Čeprav rabi, morda celo rurno, ponujeno blago, direktor odkloni. Ena od zgoraj navedenih uredb (z dne 13. maja 1950) pravi namreč, da kupujejo lahko restavracije, menze itd. (zaradi pravilne uporabe veljavnih predpisov, s katerimi je urejeno plačevanje v gotovini) od zasebnikov le take kmetijske pridelke, ki jih ne dobivajo v zagotovljeni prekerbi. In druga uredba, namreč o uporabi gotovine v gospodarstvu, predpisuje »Slonu« blaginjski maksimum, ki je tako nizek, da že zato ne more kupiti. Saj v blaginji ni denarja in z dnevnim izkupičkom ne sme razpolagati. Če to stori, zagreši finančni prekršek. Rezultat: »Slon« nima svežega masla, »Slon« plača maslo dražje, kakor bi bilo treba. »Slon« ne more postreči gostov (med njimi so večinoma inozemci) tako, kakor bi rad! — Seveda! Tako kakor bi »Slon« rad, tega ne kaže reševati. »Slon« in tudi drugi bi namreč najbolj verjetno radi razpolagali z gotovino po mili volji. Če bi to »Slonu« dovolili, bi morali isto dovoliti tudi drugim. In če bi dovolili vsem neomejeno, tedaj tisto maslo, jajca ali kar si že bode kmetje že ne bi več pripajali ponujati ceneje, kakor nudi »Slonu« lahko grosist. Prav res! Omejitve o uporabi gotovine varujejo naš trg pred tem, da bi ga preplavila razna gostinska in podobna podjetja, nakar bi se cene spričo takih povpraševalcev na trgu seveda takoj dvignile. Ne gre torej za to, da se odpravi uredba kot taka in to se danes. Toda: katera živila pa prejemajo danes te »Slon« in druga taka podjetja v zagotovljeni prekerbi, kakor so jih prejimali 1950. leta, ko je ta uredba izšla? — Nobenih! — In v skladu s takratnim sistemom distribucije je bil podjetjem določen tudi blaginjski maksimum, ki mi danes spričo sprostitev trga

Prejelo malo v ljubljanski hotel »Slon«. Pride ti v kuhinjo ali celo k direktorju kmetiča in ponudi dobro, sveže maslo ali jajca ali kaj drugega; po ceni, ki je nižja od cene, po kateri kupi lahko to podjetje pri državnem grosistu. Čeprav rabi, morda celo rurno, ponujeno blago, direktor odkloni. Ena od zgoraj navedenih uredb (z dne 13. maja 1950) pravi namreč, da kupujejo lahko restavracije, menze itd. (zaradi pravilne uporabe veljavnih predpisov, s katerimi je urejeno plačevanje v gotovini) od zasebnikov le take kmetijske pridelke, ki jih ne dobivajo v zagotovljeni prekerbi. In druga uredba, namreč o uporabi gotovine v gospodarstvu, predpisuje »Slonu« blaginjski maksimum, ki je tako nizek, da že zato ne more kupiti. Saj v blaginji ni denarja in z dnevnim izkupičkom ne sme razpolagati. Če to stori, zagreši finančni prekršek. Rezultat: »Slon« nima svežega masla, »Slon« plača maslo dražje, kakor bi bilo treba. »Slon« ne more postreči gostov (med njimi so večinoma inozemci) tako, kakor bi rad! — Seveda! Tako kakor bi »Slon« rad, tega ne kaže reševati. »Slon« in tudi drugi bi namreč najbolj verjetno radi razpolagali z gotovino po mili volji. Če bi to »Slonu« dovolili, bi morali isto dovoliti tudi drugim. In če bi dovolili vsem neomejeno, tedaj tisto maslo, jajca ali kar si že bode kmetje že ne bi več pripajali ponujati ceneje, kakor nudi »Slonu« lahko grosist. Prav res! Omejitve o uporabi gotovine varujejo naš trg pred tem, da bi ga preplavila razna gostinska in podobna podjetja, nakar bi se cene spričo takih povpraševalcev na trgu seveda takoj dvignile. Ne gre torej za to, da se odpravi uredba kot taka in to se danes. Toda: katera živila pa prejemajo danes te »Slon« in druga taka podjetja v zagotovljeni prekerbi, kakor so jih prejimali 1950. leta, ko je ta uredba izšla? — Nobenih! — In v skladu s takratnim sistemom distribucije je bil podjetjem določen tudi blaginjski maksimum, ki mi danes spričo sprostitev trga

Prejelo malo v ljubljanski hotel »Slon«. Pride ti v kuhinjo ali celo k direktorju kmetiča in ponudi dobro, sveže maslo ali jajca ali kaj drugega; po ceni, ki je nižja od cene, po kateri kupi lahko to podjetje pri državnem grosistu. Čeprav rabi, morda celo rurno, ponujeno blago, direktor odkloni. Ena od zgoraj navedenih uredb (z dne 13. maja 1950) pravi namreč, da kupujejo lahko restavracije, menze itd. (zaradi pravilne uporabe veljavnih predpisov, s katerimi je urejeno plačevanje v gotovini) od zasebnikov le take kmetijske pridelke, ki jih ne dobivajo v zagotovljeni prekerbi. In druga uredba, namreč o uporabi gotovine v gospodarstvu, predpisuje »Slonu« blaginjski maksimum, ki je tako nizek, da že zato ne more kupiti. Saj v blaginji ni denarja in z dnevnim izkupičkom ne sme razpolagati. Če to stori, zagreši finančni prekršek. Rezultat: »Slon« nima svežega masla, »Slon« plača maslo dražje, kakor bi bilo treba. »Slon« ne more postreči gostov (med njimi so večinoma inozemci) tako, kakor bi rad! — Seveda! Tako kakor bi »Slon« rad, tega ne kaže reševati. »Slon« in tudi drugi bi namreč najbolj verjetno radi razpolagali z gotovino po mili volji. Če bi to »Slonu« dovolili, bi morali isto dovoliti tudi drugim. In če bi dovolili vsem neomejeno, tedaj tisto maslo, jajca ali kar si že bode kmetje že ne bi več pripajali ponujati ceneje, kakor nudi »Slonu« lahko grosist. Prav res! Omejitve o uporabi gotovine varujejo naš trg pred tem, da bi ga preplavila razna gostinska in podobna podjetja, nakar bi se cene spričo takih povpraševalcev na trgu seveda takoj dvignile. Ne gre torej za to, da se odpravi uredba kot taka in to se danes. Toda: katera živila pa prejemajo danes te »Slon« in druga taka podjetja v zagotovljeni prekerbi, kakor so jih prejimali 1950. leta, ko je ta uredba izšla? — Nobenih! — In v skladu s takratnim sistemom distribucije je bil podjetjem določen tudi blaginjski maksimum, ki mi danes spričo sprostitev trga

Prejelo malo v ljubljanski hotel »Slon«. Pride ti v kuhinjo ali celo k direktorju kmetiča in ponudi dobro, sveže maslo ali jajca ali kaj drugega; po ceni, ki je nižja od cene, po kateri kupi lahko to podjetje pri državnem grosistu. Čeprav rabi, morda celo rurno, ponujeno blago, direktor odkloni. Ena od zgoraj navedenih uredb (z dne 13. maja 1950) pravi namreč, da kupujejo lahko restavracije, menze itd. (zaradi pravilne uporabe veljavnih predpisov, s katerimi je urejeno plačevanje v gotovini) od zasebnikov le take kmetijske pridelke, ki jih ne dobivajo v zagotovljeni prekerbi. In druga uredba, namreč o uporabi gotovine v gospodarstvu, predpisuje »Slonu« blaginjski maksimum, ki je tako nizek, da že zato ne more kupiti. Saj v blaginji ni denarja in z dnevnim izkupičkom ne sme razpolagati. Če to stori, zagreši finančni prekršek. Rezultat: »Slon« nima svežega masla, »Slon« plača maslo dražje, kakor bi bilo treba. »Slon« ne more postreči gostov (med njimi so večinoma inozemci) tako, kakor bi rad! — Seveda! Tako kakor bi »Slon« rad, tega ne kaže reševati. »Slon« in tudi drugi bi namreč najbolj verjetno radi razpolagali z gotovino po mili volji. Če bi to »Slonu« dovolili, bi morali isto dovoliti tudi drugim. In če bi dovolili vsem neomejeno, tedaj tisto maslo, jajca ali kar si že bode kmetje že ne bi več pripajali ponujati ceneje, kakor nudi »Slonu« lahko grosist. Prav res! Omejitve o uporabi gotovine varujejo naš trg pred tem, da bi ga preplavila razna gostinska in podobna podjetja, nakar bi se cene spričo takih povpraševalcev na trgu seveda takoj dvignile. Ne gre torej za to, da se odpravi uredba kot taka in to se danes. Toda: katera živila pa prejemajo danes te »Slon« in druga taka podjetja v zagotovljeni prekerbi, kakor so jih prejimali 1950. leta, ko je ta uredba izšla? — Nobenih! — In v skladu s takratnim sistemom distribucije je bil podjetjem določen tudi blaginjski maksimum, ki mi danes spričo sprostitev trga

Prejelo malo v ljubljanski hotel »Slon«. Pride ti v kuhinjo ali celo k direktorju kmetiča in ponudi dobro, sveže maslo ali jajca ali kaj drugega; po ceni, ki je nižja od cene, po kateri kupi lahko to podjetje pri državnem grosistu. Čeprav rabi, morda celo rurno, ponujeno blago, direktor odkloni. Ena od zgoraj navedenih uredb (z dne 13. maja 1950) pravi namreč, da kupujejo lahko restavracije, menze itd. (zaradi pravilne uporabe veljavnih predpisov, s katerimi je urejeno plačevanje v gotovini) od zasebnikov le take kmetijske pridelke, ki jih ne dobivajo v zagotovljeni prekerbi. In druga uredba, namreč o uporabi gotovine v gospodarstvu, predpisuje »Slonu« blaginjski maksimum, ki je tako nizek, da že zato ne more kupiti. Saj v blaginji ni denarja in z dnevnim izkupičkom ne sme razpolagati. Če to stori, zagreši finančni prekršek. Rezultat: »Slon« nima svežega masla, »Slon« plača maslo dražje, kakor bi bilo treba. »Slon« ne more postreči gostov (med njimi so večinoma inozemci) tako, kakor bi rad! — Seveda! Tako kakor bi »Slon« rad, tega ne kaže reševati. »Slon« in tudi drugi bi namreč najbolj verjetno radi razpolagali z gotovino po mili volji. Če bi to »Slonu« dovolili, bi morali isto dovoliti tudi drugim. In če bi dovolili vsem neomejeno, tedaj tisto maslo, jajca ali kar si že bode kmetje že ne bi več pripajali ponujati ceneje, kakor nudi »Slonu« lahko grosist. Prav res! Omejitve o uporabi gotovine varujejo naš trg pred tem, da bi ga preplavila razna gostinska in podobna podjetja, nakar bi se cene spričo takih povpraševalcev na trgu seveda takoj dvignile. Ne gre torej za to, da se odpravi uredba kot taka in to se danes. Toda: katera živila pa prejemajo danes te »Slon« in druga taka podjetja v zagotovljeni prekerbi, kakor so jih prejimali 1950. leta, ko je ta uredba izšla? — Nobenih! — In v skladu s takratnim sistemom distribucije je bil podjetjem določen tudi blaginjski maksimum, ki mi danes spričo sprostitev trga

Prejelo malo v ljubljanski hotel »Slon«. Pride ti v kuhinjo ali celo k direktorju kmetiča in ponudi dobro, sveže maslo ali jajca ali kaj drugega; po ceni, ki je nižja od cene, po kateri kupi lahko to podjetje pri državnem grosistu. Čeprav rabi, morda celo rurno, ponujeno blago, direktor odkloni. Ena od zgoraj navedenih uredb (z dne 13. maja 1950) pravi namreč, da kupujejo lahko restavracije, menze itd. (zaradi pravilne uporabe veljavnih predpisov, s katerimi je urejeno plačevanje v gotovini) od zasebnikov le take kmetijske pridelke, ki jih ne dobivajo v zagotovljeni prekerbi. In druga uredba, namreč o uporabi gotovine v gospodarstvu, predpisuje »Slonu« blaginjski maksimum, ki je tako nizek, da že zato ne more kupiti. Saj v blaginji ni denarja in z dnevnim izkupičkom ne sme razpolagati. Če to stori, zagreši finančni prekršek. Rezultat: »Slon« nima svežega masla, »Slon« plača maslo dražje, kakor bi bilo treba. »Slon« ne more postreči gostov (med njimi so večinoma inozemci) tako, kakor bi rad! — Seveda! Tako kakor bi »Slon« rad, tega ne kaže reševati. »Slon« in tudi drugi bi namreč najbolj verjetno radi razpolagali z gotovino po mili volji. Če bi to »Slonu« dovolili, bi morali isto dovoliti tudi drugim. In če bi dovolili vsem neomejeno, tedaj tisto maslo, jajca ali kar si že bode kmetje že ne bi več pripajali ponujati ceneje, kakor nudi »Slonu« lahko grosist. Prav res! Omejitve o uporabi gotovine varujejo naš trg pred tem, da bi ga preplavila razna gostinska in podobna podjetja, nakar bi se cene spričo takih povpraševalcev na trgu seveda takoj dvignile. Ne gre torej za to, da se odpravi uredba kot taka in to se danes. Toda: katera živila pa prejemajo danes te »Slon« in druga taka podjetja v zagotovljeni prekerbi, kakor so jih prejimali 1950. leta, ko je ta uredba izšla? — Nobenih! — In v skladu s takratnim sistemom distribucije je bil podjetjem določen tudi blaginjski maksimum, ki mi danes spričo sprostitev trga

Raj Stalinovega carstva

Srednjeveške mučilne metode v Albaniji Plan Višinskega za Romune, Čehi in Poljaki pa bodo obrez planar plačevali blago, ki ga Finska izvaža v Sovjetsko zvezo

Beograd, 13. maja. V albanskih županih se poslužuje tajna policija celo najhujšega mučenja, da bi od prijetih oseb izsilila priznanje. Ljucu Nikoliju, kmetu iz Kastrata-Skadra, ki je bil lani prijet in so ga odpeljali v skadrski zapor, so med drugim žgali dlake na prsih in po trebuhu, ga tolkali po piščali in drugo. Pri mučenju tega albanskega kmeta je skupno z drugimi pomagal tudi podpulkovnik Hilmi Saiti, vodja tajne policije v Skadru, ki je prejšnje leto prišel s specializirane iz ZSSR.

Vsak dan hušji. Denarna reforma, ki je drastično zmanjšala dohodke delovnih ljudi, se je odrazil tudi na cenah, ki so danes sorazmerno višje kakor pred reformo.

Poročajo tudi o velikem odpustu delavcev, ki se je začelo v okviru varčevalne kampanje. Med romunski delavci govore o planu Višinskega, po katerem bodo morali Romuni zvišati proizvodnjo za 100%, mezde pa znižati za 50%, če bodo hoteli izpolniti petletni plan.

Po trgovinski pogodbi s Finsko bo Českoslovaška letos izvozila na Finsko raznega blaga za 400 milijonov češkoslovaških kron, iz Finske pa ne bo prejela nobene protivrednosti. Českoslovaška bo s svojim izvozom na Finsko plačala pravzaprav del finskega blaga, ki ga je ta država izvozila v Sovjetsko zvezo. Potemtakem bosta dobršen del finskega izvoza plačali namesto Sovjetske zveze Českoslovaška in Poljska z blagom, ki ga bosta izvozili na Finsko, Poljska bo morala plačati 13 milijonov dolarjev, na Českoslovaško pa odpade 400 milijonov kron.

V tem je pravi namen in smisel tako imenovanega tristranskega sporazuma med ZSSR, Poljsko in Českoslovaško, po katerem plača Sovjetska zveza del svojega uvoza iz Finske s češkoslovaškim blagom.

Grška vlada je znižala vojaške kredite

Atene, 13. maja (AFP). Grška vlada je sklenila zmanjšati kredite za letošnje vojaško službo za 300 milijard draham. Sklep je bil sprejet na priporočilo britanskega maršala Montgomeryja, naj zmanjšajo vojaške kredite povsod, kjer je to mogoče, pod pogojem, da ne znižajo števila efektivnih vojaških sil.

Italijanska trgovska mornarica

Rim, 13. maja (Tanjug): Italijanski minister Cappa je včeraj izjavil, da je italijanska trgovska mornarica skoraj v celoti obnovljena. Italija je imela pred vojno približno 3 milijone 500 tisoč ton trgovskih ladij, sedaj pa jih ima več kot 3 milijone 350 tisoč ton. Sedaj građe ladje — cisterne s skupno tonaza 250.000 ton, s čimer bo presežena zmogljivost italijanske predvojne trgovske mornarice.

Junija bo v Kodanju kongres strokovnjakov za nuklearno fiziko

Pariz, 13. maja. Svet evropskih držav za nuklearno fiziko je sklenil, da bo od 3. do 21. junija v Kodanju kongres strokovnjakov za nuklearno fiziko. Kongres bo pregledal sedanje stanje in možnosti za raziskovanje strukture materije v raznih državah, da bi tako določili, kateri problemi iz te znanosti je mogoče neposredneje rešiti z mednarodnim sodelovanjem. V Kodanju so povabljeni najbolj znani strokovnjaki nuklearne fizike iz Evrope in Amerike. Na zasedanju Sveta v Parizu je neki zastopnik UNESCO izjavil: »Prvotno so evropske države ustanovile skupno telo, čigar naloga je, da začne s skupnimi znanstvenimi raziskovanji.«

Zasedanje indijskega parlamenta

New Delhi, 13. maja (AFP). Dopoldne se je prvič sešel novi indijski parlament. Po prisegi je novi predsednik Republike Indije dr. Rajendra Prasad izjavil, da bo njegova naloga varovati in ščititi svobodo za vsako ceno ter doseči čim pristržnejše odnose z ostalimi državami. Skladno z ustavo je predsednik vlade Džavaharlal Nehru podal predsedniku republike ostavko vlade. Kot vodja stranke kongresa, ki je dobila večino na volitvah, bo Nehru sestavljal novo indijsko vlado, ki bo verjetno sestavljena že v teku polpodneva.

Znižanje davkov v Vel. Britaniji

London, 13. maja (Reuter): Britanski finančni minister Butler je izjavil sinoči v Spodnjem domu, da bodo v Vel. Britaniji znižani davki na promet s tekstilnimi izdelki v znesku 17 milijonov funtov sterlingov. Priporočil je, da hoče britanska vlada s tem ukrepom pomagati britanski tekstilni industriji, v kateri je sedaj 100.000 brezposelnih. Butler ugotavlja, da se bodo hkrati z znižanjem davkov znižali tudi življenjski stroški prebivalstva.

Tihotapstvo za mamili

New York, 13. maja (Reuter): Komisija Združenih narodov za mamila je objavila poročilo, v katerem ugotavlja, da se je tihotapljenje mamila v mnogih državah povečalo. Poročilo posebej omenja tihotapljenje heroina na Japonsko, in sicer v glavnem iz Kitajske, ter zaplembo velikih količin narkotičnih sredstev, ki so bila izdelana v skrivnih laboratorijih v Maršellu in Parizu. Tudi nizozemska vlada je obvestila komisijo, da se je povečalo tihotapljenje opija, ki prihaja verjetno iz Indonezije. Komisija za mamila je zaprosila generalnega tajnika Združenih narodov, da sestavi seznam vseh pomorščakov, za katere je dokazano, da tihotapijo mamila, in zahteva, da se jim odvzamejo mornariške listine.

Proslava osemletnice Uprave državne varnosti

V Beogradu so proslavili osmo obletnico Uprave državne varnosti s slovesno akademijo v centralnem domu UDV, katere sta se udeležila tudi podpredsednik in notranji minister vlade FLRJ Aleksander Ranković in notranji minister vlade LR Srbije Slobodan Penzić. O delu UDV je govoril polkovnik Filipović, ki je podaril, da organi državne varnosti z velikim uspehom vodijo boj zoper razne sovražnike ljudstva in države, ki skušajo s svojim vojniskim in zaočnikom delom ovirati naš mirni socialistični razvoj.

Ustanovljena bo jugoslovanska zbornica za zunanjo trgovino

Beograd, 13. maja. Pričakujejo, da bo do konca meseca izdelan dokončni načrt uredbe o ustanovitvi jugoslovanske zbornice za zunanjo trgovino. Strokovnjaki sijo, da bo zbornica omogočila hitrejšo reševanje problemov iz vseh naših podjetij za zunanjo trgovino. Glavna naloga zbornice bi bila, da bi organizirala in povežala izvoz naših podjetij na tuja tržišča.

Bolnišnica UDV v Beogradu

V Beogradu so v torek odprli bolnišnico Uprave državne varnosti. Pri otvoritvi so bili navzoči člani Politbiroja CK KPJ in ministra zvezne vlade Aleksander Ranković in Milovan

Ob uvedbi prodaje industrijskega blaga na obročno odplačevanje

Za maj in junij znaša kreditna kvota v Sloveniji 245 milijonov din

Prodajanje blaga na obročno odplačevanje je bilo doslej zelo omejeno. Potrošniki so dobivali kredit le v redkih primerih, n. pr. za nakup žimzkega kuriva, ob bolzni, poroki, smrti itd. Take omejitve so nam narekovale tržne razmere, ki niso dopuščale, da bi povpraševanje po potrošnem blagu še povečali z dajanjem kreditov potrošnikom. Danes pa je položaj na trgu že bistveno drugačen. Zato uprava nam priporoča odplačevanje individualne potrošniške kredite. Seveda moramo biti še opretni in moramo omejitvi dajanje kreditov le za nakup takega blaga trajne vrednosti, čigar potrošnjo lahko povečamo. S potrošniškimi kreditom upavamo hkrati posebno vrsto namembnega varčevanja, saj bo moral potrošnik, ki dobi kredit, od svojih mesečnih prejemkov prihraniti potreben znesek za odplačilo kredita.

Kdo lahko dobi kredit za nakup industrijskega blaga?

Po odredbi, ki jo je izdala zvezna vlada (Uradni list št. 25), lahko uživajo take kredite delavci in uslužbenci, ki so stalno zaposleni (najmanj 1 leto) pri državnih gospodarskih podjetjih, uradih in zavodih, pri družbenih in združenih organizacijah in njihih podjetjih. Razen tega dobe kredite tudi invalidi in upokojenci ter pripadniki ljudske milice (pripadniki JLA in UDV obdo potrebne kredite pri svojih ustanovah). Kredite bodo v mejah razpoložljivih sredstev dajala državna trgovska podjetja, ki jih bo za to pooblastil republiški svet za blagovni promet; za nakup določenih vrst blaga pa bo dajala kredite potrošnikom le podružnica Narodne banke oziroma hranilnica.

Po navodilu zveznega sveta za blagovni promet (Ur. L. 25) dajejo podružnice Narodne banke ter mestne oziroma krajevne hranilnice kredit za nakup naslednjega blaga: z vrtilnim rokom do 2 let za nakup hladilnikov, radijskih aparatov in koles; z vrtilnim rokom do 3 let za nakup pohištva v garniturah in kosh.

Pri trgovskih podjetjih neposredno pa dobe upravičeni kredit za nakup

Obisk predstavnikov Zveze švedskih sindikatov
Predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj je sprejel podpredsednika Zveze švedskih sindikatov g. Rinarja Norrmanna in organizacijskega tajnika sindikata zveze gosp. Brora Johnssona, ki sta kot odposlanca Zveze švedskih sindikatov obiskala za 15 dni našo državo. Švedski delegata bosta obiskala najvažnejša industrijska središča.

Djllas, minister za notranje zadeve LR Srbije Slobodan Penzić, zastopniki JLA, zastopniki sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko, rektor medicinske visoke šole in drugi.

Bolnišnica je na Dedinju in bo nosila ime dr. Dragiše Mišovića, znanega zdravnika in komuniste, ki ga je leta 1939 policija zverinsko ubila. Bolnišnica UDV ima 4 oddelke ter bo sodelovala z vojaško medicinsko akademijo in višjo medicinsko šolo.

Napredek pri izdelavi odgovora na sovjetsko noto o Nemčiji

Nemške pripombe glede nemško-zavezniskih pogodb

Washington, 13. maja (Reuter) Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva Mc Dermott je včeraj izjavil, da je bil dosežen precejšen napredek pri izdelavi odgovora treh zahodnih velešil na sovjetsko noto o Nemčiji. Odgovor vlad ZDA, Vel. Britanije in Francije bodo izročili Sovjetski zvezi že čez nekaj dni.

kor je napisano v osnutku pogodbe 3) Se nadalje naj ostanje v veljavi nekateri zavezniski zakoni, kot je zakon o dekaritalizaciji; 4) Nekateri ministri in predstavniki parlamentarnih skupin naj bi zahtevali zadovoljivo rešitev vprašanja vojnih zločinov.

Pričakujejo, da bo predsednik bonenske vlade Adenauer navedel na današnjem sestanku z zahodnimi visokimi komisarji glavne ugovore ministrov in predstavnikov nemških strank na predlagani načrt nemško-zavezniskih pogodb. Pomembnejši izmed teh ugovorov so: 1) Nemška vlada naj ima svobodo akcije, s čimer mislijo na vladno celotno Nemčijo, ki ne bi smela biti čez mero omejena v svojih obveznostih; 2) Z nemško vlado se morajo, v primeru, da bi zavezniki razglasili krizo, obvezno posvetovati, vendar ne v skrajnih možnih mejah, ka-

Egipt čaka z odgovorom ZDA bodo prodajale Egiptu opremo za policijske sile

Kairo, 13. maja. Egiptovska vlada je ni odgovorila britanskemu veleposlaniku Ralphu Stevensonu na britanske redloge o angloegiptovskih razgovorih. Predstavnik britanskega veleposlanstva je sinoči izjavil, da Stevenson ni določil, kdaj se bo sešel s predstavnikom egiptovske vlade Hilali paša oz. z njegovim zunanjim ministrom Hasunom pašo.

Politični opazovalci sijo, da Egipt še ni pripravljen sprejeti britanske predloge, prav tako pa noče sprejeti odgovornosti za prekinitev razgovorov.

Predstavnik zunanjega ministrstva ZDA Mc Dermott je včeraj izjavil, da je bil med ZDA in Egiptom sklenjen sporazum, po katerem bodo egiptovske policijske sile dobivale ameriško opremo in se urile v ZDA. V uradnem sporočilu je poudarjeno, da so ZDA privolile v to, da bodo prodajale Egiptu gradivo in opremo za policijske sile, da bi se tako okrepila notranja varnost Egipta. Sporazum je bil podpisan v Kairu 30. aprila. Zunanje ministrstvo ZDA ni hotelo dati natančnejših pojasnil, za kakšno gradivo in opremo gre.

Stavka italijanskih novinarjev in grafičnih delavcev

Rim, 13. maja (Tanjug). Zaradi stavke novinarjev in grafičnikov, ki se zmerom trajna, sta izšla včeraj v Italiji samo dva večernika. To je že druga stavka novinarjev in grafičnih delavcev in poslednjih mesecih. Sindikati novinarjev in grafičnikov so pripravljali tudi splošno stavko vseh grafičnikov, knjigovozov in novinarjev, če ne bi delodajalci do konca tega meseca ugodili zahtevam stavkajočih, naj jim zvišajo mezde.

Cuechi in Magnani na zborovanju v Rimu

Rim, 13. maja (Tanjug). Poslanca Cuechi in Magnani sta govorila včeraj v Rimu v predvolilni kampanji za občinske volitve.

Valdo Magnani je v svojem govoru navedel razloge, ki so privedli do ustanovitve neodvisne socialistične liste, ki ni povezana z demokristijani, pa tudi ne s komunističnim in socialističnim blokom. Na neodvisni socialistični listi so bivši člani socialdemokratske stranke, ki so se uprli Saragatovi in Romitovi odločitvi, da bosta prišla na volitve skupno z demokristijani.

Zadnje vesti

- New Delhi, 13. maja. Indijska socialistična delegacija je odpotovala danes iz New Delhija v Jugoslavijo. V delegaciji je 5 članov. Na delhijsko tatališe so spremili delegacijo mnogi ugledni socialistični voditelji, zastopniki jugoslovanskega veleposlanstva in novinarji.
- Delegacija indijskih socialistov potuje čez Beirut, od kod bo nadaljevala potovanje z jugoslovansko ladjo in prispela v Jugoslavijo 20. maja. Na čast delegaciji je pripravila organizacija socialistične stranke za državo New Delhi sinoči slovesen sprejem, ki se ga je udeležilo nad 100 uglednih socialistov, več poslancev osrednjega parlamenta in pokrajinskih skupščin držav indijske unije ter več novinarjev.
- London, 13. maja (AFP). Britansko-evropska letalska družba je od danes ustavila letalski promet na 17 inozemskih progah in 17 progah v Angliji. K temu koraku je bila družba prisiljena zaradi stavke v ameriški petrolejski industriji.

Tudi nizozemska letalska družba je morala iz istih vzrokov za polovico zmanjšati promet na svojih progah.

Pogajanja v Pan Mun Jomu

Pan Mun Jom, 13. maja (AFP): Na današnji plenarni seji v Pan Mun Jomu so kitajski in severnokorejski delegati izjavili, da so letala Združene sile poveljstva napadla 12. maja konvoj za preskrbovanje severnokorejske delegacije na pogajanjih o premirju in da je bila pri tem ubita 1 oseba. General Nam Il je obtožil Združeno poveljstvo, da je prekršilo sporazum o varnem gibanju, posebej z znanomanih kitajskih in severnokorejskih konvojev.

Severnokorejskim vojnim ujetnikom na otoku Kodje so uradno obljubili, da bodo z njimi v prihodnje človeško ravnali. To je obljubil zaočni poveljnik taborišča general Colson neposredno pred izpustitvijo generala Doda, ki so ga imeli v svojih rokah vojni ujetniki kot talca. General Dodd je izjavil, da je prišlo v taborišču do prelivanja krvi, ker so sile Združenega poveljstva ob uporabi ubile in ranile več ujetnikov. Obljubil je, da bo ukrenil vse potrebno, da bi se preprečilo prelivanje krvi in nova nasilja.

Na isti seji, ki je trajala 35 minut, je severna delegacija ponovila obtožbe glede ravnanja Združenega poveljstva z ujetimi Kitajci in Severnimi Korejci. Admiral Thurner Joy je izjavil, da izkorišča severna delegacija plenarne sestanke za svojo propagando. Zastopnik Združenega poveljstva general Neuckols je izjavil po sestanku, da bo Združeno poveljstvo preiskalo letalski dogodek, ki ga je omenila severna delegacija.

Predstavnik Vel. Britanije v OZN Gladwyn Jebb je včeraj izjavil, da so očitki, da vodi Združeno poveljstvo bakteriološko vojno v Koreji, pravzaprav znamenje slabosti ZSSR. Priporočil je, da so sovjetski delegati v razorožitveni komisiji OZN očitno do bili nalog, naj vsekakor preprečijo, da bi bilo vprašanje razorožitve rešeno in naj v ta namen uporabljajo stalno obtožbo o bakteriološki vojni.

S FILMSKEGA PLATNA

„Dom sovraštva“

Pohlep po denarju in nebrzdana želja po pridobivanju dobička v sodobni „denarni civilizaciji“ ali „astalni džungli“, koker so jo imenovali ameriški napredni filmski delavci, ne pozna nobenih moralnih pravic in obzirnov. V obrambi lastnine in bogastva prihajajo na dan najsurovejši namoni in ob njej se uveljavlja kruti egoizem, ki se po svojem „najvišjem“ načelu, da je „človek človeku volk“, ne straši nikakršnih sredstev. Za Gino Monetti, ki ga gledamo v filmu „Dom sovraštva“, priseljenec, ki se je iz nekdanjega frizerja povzpel v silno energijo v newyorškega predmetnega bankarja, je samo eden izmed neseštelih, ki so se v gospodarski svobodi kapitalistične družbe prikopali med denarne močotece, ter skušajo na vse načine, s prevzoro, podkupovanjem in vsakovrstnim zasunjevanjem soljudi ohraniti imetje, ki so si ga nagrabili. Toda po istih „načelih“, s katerimi so si sami nakopili bogastvo, segajo po njem tudi drugi ter pri tem ne privajajo nobenih niti sorodstvenih vezi. (To nam zelo prečiščljivo prikazuje tudi pisateljica Caldwellova v svojem znanem romanu „Dinastijska smrti“, ki ga imamo v slovenskem prevodu.) Bankir Gino Monetti ima sicer v sebi še nekaj tradicij, ki jih je bil prinesel iz svoje prave italijanske domovine in jih skuša ohraniti vsaj ob svoji ženi, v ožjem rodbinskem krogu; njegovi sinovi pa so že popolnoma vskrali vase duha in navade družbe, v kateri so zrasti, ter se v pohlepu po premoženju in izbiri sredstev za dosego svojih ciljev premagajo celo svoloča očeta in vzornika, kakor se spae v življenju pogosto zdogdi, da nenečno prekoši mojstra. Filmska zgodba je postavljena v okvir družinske tragedije, kakor jo je po romanu Jeroma Weidmanna zasnoval scenarist Philip Yordan, in je omejena na družinski krog očeta, matere, sinov in nekaterih najbližjih. Ti ljudje so si med seboj pravzaprav popolnoma tuji (izvirni naslov filma se tudi glasi „House of strangers“), njihovi medsebojni odnosi so zastupljeni z zlatim mamonom ter prikrito in odkrito sovražni. Človeški odnos do očeta ohranja edino Maks, ki je odvdenik in ki skuša rešiti v polom zabredlega očeta, a pade zaradi poskusa, da bi podkupil neko pomembno pričlo, sam v jeto, kjer osedeš sedem let. V okolju Monetijev je človeško najbolj simpatičen lik Irene, ki ljubi Maksu in obuja v njem zastele človeške vrline ter ga napovedi reši iz dušilnega družinskega okolja. Čeprav njun beg ne pomeni popolne rešitve iz družbe, v kateri veljajo divji zakoni pohlepa po zlatu in kapitalu.

Režiser Joseph Mankiewicz, ki velja za enega najboljših sodobnih režiserjev (o njem smo pisali že ob filmu „Vse o Evie“) je spet posegel v živo problematiko ameriškega družbenega življenja. Njegova režija se prizadeva, da bi čim bolj izločilo podobe posameznih značajev in jih prikazala v njihovih bistvenih psiholoških naspotjih; zato močno uporablja dialoge, ki jim je za scenarist dal v precejšnji meri značaj filmske drame. Delanje poteka logično, zgodba se odvija v svojem časovnem zaporedju, čeprav je v začetku uporabljen je običajni način snobjanja pretoklosti. Igralec Edward Robinson je v lik bančnega izkoriščevalca Gino Monettija vložil vse svoj talent; v svojih izjavah, prav Robinsonova, je mnogo prepričanja, da lahko štejemo film „Dom sovraštva“ med resne filmske ustvaritve.

„Nebo brez jastrebov“

Zgodba sama v tem filmu ni kdovekaj zanimiva, čeprav je počitovalno tovarištvu med plenilcem in zaščitenim divjih živali v Vzhodni Afriki Bohom Peytonom in njegovo ženo Mary za lepó in v nekaterih odtenkih ganljivo prikazano. Scenaristom je šlo po vsej priliki predvsem za to, da poudarijo pomen, ki ga ima Nacionalni prirodni park in britanski kronske koloniji Keniji (ta je velika za dve Jugoslaviji), a ima skoraj šestkrat manj prebivalcev) za zaščito nekaterih dandanes že redkih in naglo izumirajočih živali. Moderni civilizatorji so v svojem pohlepu po nagli obogatitvi prinesli v osrčje afriskega kontinenta (in še marsikam drugam) svoje ubijalske strasti; z avtomatskimi puškami, opremljenimi z najmodernejšimi daljnogledi, so že precej izstrelili nekaj tisoč kvadratnih kilometrov življeno živali. Da ohrani vsaj nekatero že zelo redke živalske vrste, jih je moral britanska kolonialna oblast zaščititi pred „kulturnimi“ mrhovinarji s tem, da je ustanovila posebne nacionalne prirodne parke, v katerih je lov prepovedan pod strogo kaznijo. V tem parku, ki so zasnovali po nekaj tisoč kvadratnih kilometrov, živijo tudi nekatera divjška živalstva svoje prastaro življenje, kakršno so živila pred davnimi tisoletji; toda ta ljudstva so danes po zaslugi belih kolonizatorjev precej zredena.

„Poročna noč v raj“

Nemški filmski producenti so še pred drugo svetovno vojno znali dajati svojim filmskim operetam in komedijam naslove, ki naj bi bili pri široki plasti občinstva čim bolj privlačni. Med tem sta minili dve desetletji, v katerih so Nemci dočakali vse prej kot operetne dogodke, toda njihovi filmski podjetniki niso niti najmanj spremenili svoje miselnosti. Kaj naj bi bilo po njihovem za povprečne filmske obiskovalce kinematografov bolj vabilivo, kakor nekakšna „poročna noč v raj“? Potegnil so torej iz svojih predlovenega izmed vzorcev, kakršne so uporabljali že pred dvajsetimi leti, pa so sestavili in poslali v promet film v trdnem prepričanju, da jim bo prinesel lepe denarce, kamor jim jih je tako plaža prinašala že poprej. In zdaj so zavrteli ta vzorni nemški operetni klč tudi pri nas ... Morda je izvirna opereta, ki jo je napisal Heinz Henstchke, zares zabavna, kakor smo brali v nemških časopisih, vendar za film to nikakor ne velja. Scenarij zanj je sicer napisal Ernst Marschner in režiral ga je Geza von Bolvary, ki sta dobro znani imeni nekdanjega dunajskega filma. Toda vse te kabarene scene, bedeaste zapletene, obrabljene humoristične trike in vice, pa posreščene, na filmskem platnu že zdavnaj prezreduje tipe poznamo vendar iz starih nemških filmskih operet in komedij. Vse te neokusnosti so bile še stokrat nategnjene na filmski trak in, si jih ne želimo več nazaj. Take šale, kakor jih gledamo v filmu „Poročna noč v raj“, so presneto pleske in poceni, povrh tega pa pomešane z banalno opozkostjo, ki nima niti trohice resnične duhovitosti in izvirnosti. Ti recepti za zabavo so danes že pošteno zastareli in pri kolikoli zahtevnem gledalcu ne učinkujejo več. Johannes Heesters, ki igra in polje filmskega in revijskega zvezdnika, je nekaj vsaj dobro pel; v tem filmu pa je njegov glas že zelo oguljen, da ne govorimo o igralskem talentu, ki ga Heesters nikoli ni imel v izobilju. Igralka Claude Farell, ki jo poznamo iz filma „Vrulte se plavalok“, nas v tem filmu prav nič ne ogreje. Še znanje komik Oskar Sirmo v rlogi Bonoboma, fabrikanta bononov, ni nič kaj duhovito. Takih zabavnih filmov, kakršni je ta, ki ga je izdelala zahodnonemška filmska produkcija, si prav nič ne želimo gledati in jih bomo zlahka pogrešali na našem filmskem platnu.

Francoski akademik Lacasagne obišče Jugoslavijo

V Jugoslavijo bo prišel na obisk akademik prof. Antoin Lacasagne, znanstvenik svetovnega slovesa in član Medicinske akademije in Akademije znanosti v Parizu. Akademik Lacasagne je prijatelj naših narodov in je prvne svetovne vojne, ko je nudil zdravniško pomoč našim ranjencom na Krfu in v Solunu. V Beogradu bo imel Lacasagne več predavanj na medicinski fakulteti in Srbskem zdravniškem društvu.

Obisk angleške znanstvenice

Te dni se muči v Ljubljani dr. Rosalind E. Franklin, predavateljica na King's College v Londonu. Najo državo je obiskala na vabilo Kemičnega inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kjer bo imela razgovore z našimi strokovnjaki za koks. Franklinova dela na problemih okrog fine strukture premoga in koksia in je doslej dosegla na tem področju zelo dragocene rezultate. V Ljubljani bo tudi predavala v okviru Slovenskega kemijskega društva. Obiskala bo tudi Zagreb in Beograd.

Smrtna nesreča šestih delavcev pri Zenici

V Orahovci pri Zenici so delavci naložili na kamion med starim železjem najdene granate in bombe, ki so ostale tam med vojno. Med vožnjo na mesto, kjer naj bi bile granate uničene, pa je ena granata padla na tla in eksplodirala. Pri priči je bilo obupanih 5 delavcev, šesti, ki je bil ofupen, je bil tako hudo poškodovan, da je umrl čez eno ur. V torek se je več tisoč delavcev iz Zenice udeležilo pogreba ponesrečenih tovarišev.

